

mat is, aminek nemzeti irodalmukban is felette észlelhető a hatása az utóbbi 3—4 évtizedben. Japán tanulékonynak mutatkozott, de ősi nemzeti jellemének alapjait mindig igyekszik megőrizni. Ennek bizonyossága családi és társadalmi életük. Ennek a szellemnek megőrzése fejeződik ki az 1890 október 30-án a nevelés ügyében kelt császári rendeletben is, amely az ősök kultuszához való ragaszkodást, a gyermeki *koko*-t (pietas filialis), a testvéries egyetértést, őszinteséget, illedelmes magatartást, vitézséget, a közjó előmozdítását, az állam alkotmányának és törvényeinek tiszteletét s a mikádó iránti alattvalói hűséget, mint ősi nemzeti jellemvonásokat igyekszik a köznevelésben kidomborítani. Ugyanazt hangoztatja *báró Kikuchi* is *Japanese Education* c. művében. A hagyományhoz való ragaszkodás és a haladás erős akarata Joshisaburo könyvének bizonyossága szerint egyaránt él Japánban.

Ágner Lajos.

Th. Elsenhans: Der Krieg als Erziehung. Dresden, 1914. A. Dressel 8°, 32 l., 60 Pf.

A szerző — a drezdai főiskolán a filozófia és pedagógia tanára — azt fejtegeti, hogyan hat a most folyó nagy háború nevelően a német népre, az egész művelt emberiségre. Az egész beszéden végighúzódik az a minden német lelkében uralkodó gondolat, hogy ez a háború a németiség jövőjét dönti el. Egészen Fichte szellemében hangoztatja Elsenhans is, mint Wundt (*Über den wahrhaften Krieg, 1914*), hogy a német népnek világtörténelmi hivatást kell most betöltenie: a most kezdődő új korszakban a németiségnek kell a vezetőnek lennie. Csak Anglia jöhetne még szóba e tekintetben, de az agkori gyöngeségében csak multjából élőködik és kalmár-szellemének a művelődés követelményeit áldozatul dobta. Nagy feladatát a németiség csak úgy töltheti be, ha egyértelműen, kitartóan akarja a győzelmet, a tartós béke biztosítását. A háború legfőbb nevelő hatását E. abban látja, hogy az egész német népet az együvértartozásra tanítja meg.

i. s.

ÚJ KÖNYVEK.

1. Hazai művek.

A középiskolai oktatás reformja. Felekezetektől független erkölcstan az iskolában. Bpest, 1914. Progressio-páholy, 8° 79 l.

A székesfehérvári tankerület IV. igazgatói értekeztetésnek jegyzőkönyve; Keszthely, 1914 ápr. 27—28. Szfvár 1914. n 8°